

یادداشت

هدررفت برق را جدی بگیریم!

شهریار عمومی

مشاور مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان تهران

بی‌تردید فصل تابستان و گرمای هوا و فعالیت گسترده سامانه‌های پرمصرف سرمایشی بار سنگینی را به شبکه برق تحمیل می‌کند و در نهایت موجب برهم خوردن تعادل در تولید و مصرف برق می‌شود؛ از این رو مجموعه روش‌های مدیریت مصرف یکی از مهم‌ترین اقدامات دولتمردان بوده که با حفظ رفاه مردم موجب کاهش شدت مصرف می‌شود. در سالی که رهبر معظم انقلاب بر رشد تولید تأکید فرموده‌اند، پایداری برق برای صنایع و بخش کشاورزی در کنار تداوم برق‌رسانی به بخش خانگی و روشنایی منازل، محل‌های کسب و کارگاه‌های تولیدی یک ضرورت غیر قابل انکار است.

در شرایط کنونی سیاست‌های تعرفه‌گذاری در قالب مدل‌های مختلفی می‌تواند زمینه اصلاح الگوی مصرف را فراهم کرده و مشترکان پرمصرف را به رعایت سطح الگوی مصرف ترغیب کند، در غیر این صورت باید منتظر ماند تا کشور برای جبران ناترازی اقدام به وارد کردن برق کند، در صورتی که می‌توان با اعمال سیاست‌های مدیریت مصرف موجب جبران عدم تعادل در تولید و مصرف شد. در حال حاضر مصرف برق در ایران ۶ برابر میانگین جهانی، یعنی حدود ۷ برابر ترکیه، ۵/۳ برابر آلمان، ۱/۹ برابر ژاپن و حتی ۱/۵ برابر کشور کوچک عمان است. قطعاً برای فائق آمدن بر مشکل ناترازی تولید و مصرف انرژی برق در ایران عزیزمان باید نقش محوری مدیریت مصرف را همواره در نظر داشته باشیم؛ مدیریت مصرفی که به معنای استفاده صحیح و بجا از انرژی برق است و به معنای عدم مصرف نیست. برق پایدار و مستمر نتیجه تلاش شبانه‌روزی بسیاری از افرادی است که در قسمت‌های مختلف صنعت بزرگ و راهبردی برق مشغول خدمت هستند. انرژی برق آنچنان حیاتی است که می‌توان گفت: بدون برق زندگی دچار مشکل شده و عملاً از حرکت می‌ایستد، در نتیجه تمامی آحاد اجتماع مکلند که به هر طریق ممکن در استفاده بهینه و درست از نعمت برق تلاش کنند. جای خوشبختی است که هم‌اکنون اهمیت انرژی برق در کلیه سطوح و اقصای جامعه کاملاً روشن شده و توجه لازم به آن می‌شود؛ فقط در برخی از زمان‌ها که ناشی از غفلت یا کم‌توجهی است، این مهم از یادها رفته و فراموش می‌شود. به‌عنوان مثال یکی از موارد بسیار ساده ولی مهم در مدیریت مصرف برق، حالت آماده‌به‌کار (stand by) دستگاه‌های برقی مانند دستگاه‌های صوتی، تصویری، شارژرهای تلفن همراه، رایانه‌ها و سایر لوازم و دستگاه‌هایی از این دست است که خاموش کردن آنها اغلب فراموش می‌شود. در نگاه اول شاید این موضوع به دلیل مصرف انرژی پایین آنها مهم به نظر نیاید اما در نگاه کلان و طولانی مدت و با در نظر گرفتن تعداد بسیار فراوان آنها از اهمیت بسیار بالایی برخوردار خواهد شد. بنابراین ملاحظه می‌شود که ضروری است به کوچکترین نکات مصرف انرژی برق در منازل دقت شود و بهترین و کلیدی‌ترین فردی که نقش بسزایی در این حوزه ایفا می‌کند، خانم‌های خانه و فرزندان خانواده هستند.

عکس: ایران

مصرف بنزین در کشور به یک قدمی تولید رسید

گزارش

مجید میرزا حیدری

روزنامه‌نگار

میزان مصرف بنزین در دومین ماه از دومین فصل امسال روندی صعودی به خود گرفت. این افزایش مصرف بنزین در نخستین روزهای مردادماه، رشد شدید مصرف بنزین در اسفندماه سال قبیل و فروردین ماه امسال را بیشتر در اذهان تداعی کرده است. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران از میانگین مصرف روزانه ۱۱۴ میلیون لیتر بنزین در کشور خبر داده و گفته است: با توجه به پیش‌رو بودن سفرهای تابستانی و ایام اربعین، این عدد باز هم افزایش می‌یابد و مصرف بنزین کشور در روزهای گذشته اعدادی نظیر ۱۲۷ میلیون لیتر را ثبت کرده که با توجه به میانگین کتونی مصرف روزانه ۱۱۴ میلیون لیتر بنزین در کشور، پیش‌بینی می‌شود این عدد با توجه به در پیش بودن سفرهای تابستانی و ایام اربعین باز هم افزایش یابد که نیازمند مدیریت مصرف از سوی مردم است. افزایش مصرف بنزین در کشور به طور معمول در چندین مقطع دچار رشد فزاینده می‌شود. از ماه اول فصل بهار، سه ماهه فصل تابستان و ماه آخر فصل زمستان هر سال، به‌عنوان پرمصرف‌ترین ایام سال یاد می‌شود چراکه در این ماه‌ها به صورت مشخص حجم تردهای مسافرتی روندی فزاینده به خود می‌گیرد. گفته می‌شود در حال حاضر روزانه ۶۴ میلیون لیتر نفت‌گاز در شبکه ناوگان حمل‌ونقل سنگین کشور

مصرف می‌شود.

با یک ضرب و تقسیم ساده مشخص می‌شود حدود ۲۲۰ میلیون لیتر سوخت مایع (بنزین و گازوئیل) در کشور سوزانده شده که این رقم معادل سوزانده شدن ۵۸ میلیارد دلار سرمایه در سال است. اگر فقط ۱۰ درصد این رقم صرفه جویی و صرف توسعه ناوگان شود، افزون بر توسعه زیرساخت‌ها در این بخش، این مقدار صرفه جویی صرف توسعه زیربنایی در صنعت نفت و دیگر صنایع هم خواهد شد. پیش‌تر جواد اوجی، وزیر نفت با هشدار درباره افزایش شدن روند مصرف بنزین در کشور، تأکید کرده بود: ظرفیت پالایشی کشور در زمینه تولید بنزین و نفت‌گاز در حال نزدیک شدن به مقدار مصرف در کشور است و در حال حاضر سالانه ۸۰ میلیارد دلار بارانه سوخت در کشور پرداخت می‌شود و هم‌زمان باید به فکر افزایش ظرفیت پالایشی کشور باشیم. ضروری است تا از اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف در کشور بویژه در بخش‌های خانگی و صنعتی غافل نباشیم. بررسی‌ها نشان می‌دهد مصرف غیربهره‌گاز و بنزین سبب شده است سالانه بیش از ۳۰ میلیارد دلار عدم‌التفیع در کشور ایجاد شود. درآمدهای نفتی ایران در سال ۱۴۰۱ بر پایه بررسی‌های انجام شده در محدوده ۳۶ میلیارد دلار بود. بهینه‌سازی مصرف سوخت در واقع می‌تواند درآمدی معادل صادرات نفت برای ایران ایجاد کند. از عدم سرمایه‌گذاری مناسب دولت قبل در زمینه توسعه صنعت پالایش و احداث پالایشگاه‌های جدید، فرسوده بودن ناوگان حمل‌ونقل، عدم جایگزین کردن

خودروهای فرسوده با خودروهای نوساز، پایین بودن کیفیت تولید خودروهای داخلی و پرمصرف بودن آنها و عدم حرکت در مسیر دوگانه‌سوز کردن خودروها، به‌عنوان بخش کوچکی از دلایل مهم افزایش مصرف بنزین در کشور یاد می‌شود. در حال حاضر حدود ۲۹ میلیون خودرو در شبکه حمل‌ونقل کشور وجود دارد که سالانه یک میلیون خودرو جدید هم بر این تعداد افزوده می‌شود. افزایش مصرف بنزین در کنار عوامل از پیش گفته شده، نگرانی‌ها برای ناترازی در بنزین و حتی احتمال واردات آن را قوت بخشیده است. حسین حسین‌زاده، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تأکید کرد: حدود ۵ میلیون خودرو فرسوده در کشور وجود دارد که باید این خودروها را در یک بازه ۱۵ ساله با خودروهای الکتریکی و هیبریدی جایگزین کنیم. شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، زیرساخت‌های لازم برای سال ۱۴۰۵ را برای توسعه صنعت نفتی، برای فراهم‌دانشته و اعلام کرده است که از ابتدای دولت سیزدهم ۳۶ تجهیز گاز طبیعی فشرده (سی‌ان‌جی) در کشور راه‌اندازی شده و هم‌اکنون به طور میانگین روزانه بیش از ۲۳ میلیون مترمکعب سی‌ان‌جی به خودروهای گازسوز عرضه می‌شود که باعث جایگزینی همین میزان بنزین در کشور شده و کمک مؤثری در بحث تراز مصرف سوخت در کشور است. همچنین بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ باب جایگاه سی‌ان‌جی در کشور فعال است. تبدیل رایگان خودروهای عمومی،

بر اساس مصوبه شورای اقتصاد از تیرماه ۹۹ اجرا شده است که اکنون از سوی هفت پیمانکار در کشور ۴۰۰ کارگاه فعال در سراسر کشور انجام می‌شود. تاکنون حدود ۲۶۰ هزار خودرو در قالب این طرح به دوگانه‌سوز تبدیل شده است و ثبت نام متقاضیان برای تبدیل همچنان ادامه دارد. با این همه دولت سیزدهم با هدف جلوگیری از ناترازی در بنزین اقدامات مهمی صورت داده که در دو سال فعالیت دولت سیزدهم ظرفیت پالایشی کشور ۶ درصد افزایش یافته است. صنعت پالایش نفت کشور در دولت سیزدهم با تعریف و اجرای طرح‌های برون‌مرزی برای نخستین بار با تجربه به دست آمده در طول سال‌ها، اجرای پروژه‌های بزرگ پالایشی همچون احداث پالایشگاه ستاره خلیج فارس و طرح خمینی (ره) سازند و دیگر طرح‌های مهم توسعه پالایشگاهی در پالایشگاه‌های تهران، تبریز، اصفهان، بندرعباس و...، صدور خدمات فنی و مهندسی در این حوزه را کلید زد. بهره‌برداری از مرحله نخست فاز دوم طرح توسعه و تثبیت ظرفیت پالایشگاه آبادان با سرمایه‌گذاری ۱.۲ میلیارد دلاری به عنوان عظیم‌ترین طرح پالایشی کشور با ظرفیت ۲۱۰ هزار بشکه، در واقع یکی از اقدامات توسعه ظرفیت در صنعت پالایش بوده است. در کنار آن، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در طول دو سال گذشته با رشد ۶ درصدی پالایش روزانه نفت و فرآورده کشور با پالایش روزانه ۲ میلیون و ۲۸۶ هزار بشکه نفت خام و مبعانات گازی در ۱۰

صنعت پالایش نفت کشور در دولت سیزدهم با تعریف و اجرای طرح‌های برون‌مرزی برای نخستین بار با تجربه به دست آمده در طول سال‌ها، اجرای پروژه‌های بزرگ پالایشی همچون احداث پالایشگاه ستاره خلیج فارس و طرح توسعه پالایشگاه امام خمینی (ره) سازند و دیگر طرح‌های مهم توسعه پالایشگاهی در پالایشگاه‌های تهران، تبریز، اصفهان، بندرعباس و...، صدور خدمات فنی و مهندسی در این حوزه را کلید زد

پالایشگاه مدرن کشور، تولید روزانه ۱۱۵ میلیون لیتر بنزین باکیفیت و تولید روزانه ۱۱۲ میلیون لیتر گازوئیل باکیفیت را برعهده داشت. این امر در شرایطی رخ داد که مصرف بنزین کشور پس از دوره افسول دو ساله ناشی از شیوع ویروس کرونا با رشد بیش از ۱۲ درصدی روبه‌رو شد. با این حال صدور سالانه حدود ۱.۲ میلیون کارت سوخت نوشماره برای خودروهای نو (معادل مصرف ۳.۵ میلیون لیتر بنزین در روز و ظرفیت تولید بنزین پالایشگاه تبریز به تنهایی) یک نگرانی بوده چراکه روند کتونی مصرف بنزین را نمی‌توان با احداث پالایشگاه، پتروپالایشگاه و افزایش تولید بنزین مدیریت کرد و در صورت ادامه این روند، به ناترازی بنزین خواهیم رسید و واردکننده خواهیم شد. طبق دورنمای ترسیم شده در برنامه هفتم توسعه کشور، صنعت پالایش تا پایان سال ۱۴۰۶ دستیابی به تولید روزانه حدود ۱۳۰ میلیون لیتر بنزین و نفت‌گاز با هدف‌گذاری کرده است که ۷۵ درصد از این مقدار مربوط به فرآورده‌های باکیفیت یورو ۴ و بالاتر از آن خواهد بود.

در حال حاضر و با رشد ۶ درصدی ظرفیت پالایشی کشور، روزانه ۲ میلیون و ۲۸۶ هزار بشکه نفت خام و مبعانات گازی در ۱۰ پالایشگاه مدرن کشور پالایش می‌شود.

هم‌اکنون به طور میانگین روزانه ۱۱۵ میلیون لیتر بنزین و ۱۱۲ میلیون لیتر گازوئیل باکیفیت در کشور تولید می‌شود که طبق اهداف کمی شاخص‌های عملکردی انرژی (نفت و گاز) در لایحه برنامه هفتم توسعه، تولید این دو فرآورده اصلی در کشور با رشد حدود ۱۵ درصدی به روزانه ۱۲۹ میلیون لیتر (بنزین) و ۱۳۰ میلیون لیتر گازوئیل تا پایان سال ۱۴۰۶ (هم‌زمان با پایان برنامه هفتم توسعه) افزایش خواهد یافت.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفته است که روزانه ۸۰۰ هزار خودرو از حومه وارد کلانشهر تهران می‌شود که بیشتر تک‌سرانشین هستند و مصرف را اضافه می‌کنند، همچنین بخشی از افزایش مصرف مربوط به استفاده از کولر خودروها در تابستان گرم امسال است، البته مواردی نظیر معاینه فنی و... نیز وجود دارد که اگر رعایت شود در مقدار مصرف تأثیرگذار است.

معاون وزیر نفت در امور پالایش و پخش بیان کرد: حجم خودرویی که روزانه به ناوگان حمل‌ونقل کشور افزوده می‌شود معادل مصرف یک پالایشگاه و بدون رعایت تناسب عرضه و تقاضا است. سالاری تصریح کرد: این تعداد خودرو در شرایطی به ناوگان افزوده می‌شود که هیچ خودرویی از چرخه خارج نمی‌شود و اگر بخوایم مصرف این تعداد خودرو ورودی را به مصارف پیشین تحمیل کنیم، عدد قابل توجهی است، بنابراین نیاز است در بحث تعداد خودرو در چرخه، بهینه‌سازی و مدیریت مصرف این خودروها و خروج خودروهای فرسوده، توازن بین تعداد خودرو و مقدار عرضه این خودروها پیش‌بینی شود که سرمایه ملی کشور سوزانده نشود. وی درباره وضع استفاده مالکان خودروها از کارت سوخت شخصی گفت: با اجرایی شدن طرح ساماندهی کارت‌های سوخت جایگاه‌ها، مقدار استفاده مردم از کارت سوخت شخصی هم‌اکنون به بیش از ۶۰ درصد رسیده است. طبق قانون بودجه ۱۴۰۲، وزارت نفت موظف شده است مقدار استفاده مردم از کارت سوخت شخصی را تا پایان شهریورماه امسال به بیش از ۹۰ درصد برساند.